

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Iurie Bejenaru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru și de avocatul Cobzac Gheorghe în numele părții vătămate Storoj Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014, în cauza penală în privința lui

Serbaniuc Marcela Ion,

născută la 02 septembrie 1991, originară din r-nul Sîngerei, domiciliată în mun. Chișinău, str. Călărași 67, ap.11.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 27 septembrie 2011 - pînă la 23 iulie 2013 (instanța de fond);*
- 2. de la 16 august 2013 - pînă la 05 februarie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 06 mai 2014 - pînă la 24 iunie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iulie 2013, Serbaniuc Marcela a fost achitată de sub învinuirea adusă în baza art. 42, 188 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Storoj S. împotriva lui Serbaniuc M. a fost respinsă.

2. De către organul de urmărire penală, Serbaniuc Marcela a fost învinuită precum că, fiind în relații ostile cu fostul său concubin Storoj Sergiu, căruia îi datora o sumă considerabilă de 7000 Euro, urmărind

scopul nerestituirii sumei datorate a organizat un atac tâlhăresc asupra acestuia în următoarele circumstanțe. Astfel, la data de 05 aprilie 2011, aproximativ la ora 08⁰⁰, două persoane necunoscute de organul de urmărire penală, la indicația și sub organizarea lui Serbaniuc Marcela, aflându-se în scara blocului locativ nr. 5 din str. L. Deleanu, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor din avutul proprietarului, acționând cu intenție directă, prin surprindere l-au atacat din spate pe Storoj Sergiu, căruia i-au aplicat lovituri cu un obiect dur contodont în regiunea capului, cauzându-i potrivit raportului de examinare medico-legală nr. 879/D din 15.04.2011, leziuni corporale medii, după care în mod deschis i-a sustras bani în sumă de 800 lei, iar cu bunurile sustrate au părăsit locul infracțiunii, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și avocatul Cobzac Gh. în numele părții vătămate Storoj S., care au solicitat:

- acuzatorul de stat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Serbaniuc M. să fie condamnată în baza art. 42,188 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal, la 6 ani închisoare, fără amendă, cu executarea în penitenciar pentru femei.

În susținerea apelului, procurorul a invocat că acuzarea a prezentat instanței probe pertinente, admisibile și concludente, care cu certitudine dovedesc vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar instanța de fond a ignorat depozițiile atât a părții vătămate, cât și a martorilor, bazându-se pe faptul că martorii sunt rude cu partea vătămată avînd o poziție părtinitoare la caz. Consideră că prin probele prezentate se demonstrează intenția directă și scopul inculpatei privind organizarea săvârșirii infracțiunii.

- avocatul în numele părții vătămate, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatei potrivit învinuirii înaintate, cu aplicarea art. 79 și 90 Cod penal, totodată să fie admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Storoj S.

În motivarea soluției a invocat că vina lui Serbaniuc M. este dovedită prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale, cât și cele prezentate în ședința de judecată. Consideră, că probele prezentate demonstrează direct că inculpata, urmînd scopul nerestituirii sumei datorate, a organizat și a dirijat atacul tâlhăresc în privința părții vătămate, pentru a se eschiva de la rambursarea datoriei acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate de procuror și avocatul Cobzac Gh. în numele părții vătămate.

5. În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, interogând suplimentar inculpata Serbaniuc M., partea vătămată Storoj S. și cercetînd probele scrise, și anume: - înștiințarea părții vătămate la 903 din 05.04.2011; - procesul-verbal de cercetare a obiectului; - procesele-verbale de audiere a martorilor Storoj A., Hîncu C.; - descifrările telefonice; -raportul ofițerului de urmărire penală din 27.05.2011; - raportul polițistului, - înștiințarea la 902 din 05.06.2011; - raportul de examinare medico-legală nr. 2535 din 06.06.2011; - procesul-verbal de audiere a martorului Deaduc C., consideră că concluziile instanței de fond privind achitarea inculpatei de sub învinuirea imputată pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, este legală și întemeiată.

La fel instanța a conchis că, atît din declarațiile părții vătămate, cît și a martorilor menționați mai sus, precum și din descifrările convorbirilor telefonice prezentate și cercetate, nu rezultă, că inculpată a organizat săvîrșirea infracțiunii de tîlhărie sau a dirijat realizarea ei. Nu au fost stabilite persoanele pe care inculpata, în opinia acuzării le-a recrutat în scopul săvîrșirii infracțiunii. De asemenea, nu a fost demonstrată nici planificarea tîlhăriei de către Serbaniuc M.

Totodată, instanța a menționat că, însăși partea vătămată în ședința de judecată a declarat că, consideră că atacul asupra sa a fost pus la cale de către mama inculpatei, la rugămintea ultimei, fapt care nu a fost luat în considerație de acuzare.

Prin urmare, nu a fost demonstrată nici prezența intenției directe și scopul inculpatei de a organiza săvîrșirea infracțiunii sau a dirijat realizarea ei, coordonarea acțiunilor participanților, circumstanțe ce nu coincide cu cele indicate în rechizitoriu.

Astfel, instanța a concluzionat că, deși fapta prejudiciabilă există, de către organul de urmărire penală nu au fost prezentate probe ce ar confirma însuși fapta de tîlhărie.

Tîlhăria presupune nu orice violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, nu orice amenințare privind aplicarea unei

asemenea violențe, ci doar violența legată de atacul asupra persoanei în scopul sustragerii bunurilor acesteia.

Pentru existența infracțiunii de tâlhărie este important ca apariția scopului de sustragere la făptuitor să preceadă acțiunea de atac însoțită de aplicarea violenței sau amenințării cu violență, fapta nu se încadrează în limitele art. 188 Cod penal, dacă scopul de sustragere a apărut la făptuitor după aplicarea violenței sau a amenințării cu violență, caz în care încadrarea unor asemenea acțiuni trebuie făcută prin concurs: furt sau jaf și, după împrejurări, una dintre infracțiunile prevăzute la art. 151, 152, 155 Cod penal.

Instanța de fond corect a conchis că, din declarațiile părții vătămate Storoj S. date în cadrul urmăririi penale, și susținute în ședința de judecată, și anume: *“el căzînd jos al doilea, nu acela care l-a lovit în discuție cu celălalt i-a zis: - dă se vedem ce mai are prin buzunare”*, intenția făptuitorilor de sustragere a apărut după aplicarea violenței asupra părții vătămate, motiv din care, învinuirea adusă inculpatei privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 188 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal nu a fost dovedită.

Totodată, instanța a menționat că argumentele avocatului prin care solicită pronunțarea unei sentințe de condamnare cu aplicarea prevederilor art. 79, 90 Cod penal nu și-au găsit confirmare.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul, care invocînd ca temei prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, argumentînd că instanța nu a făcut analiza tuturor probelor prezentate și nu a dat aprecierea multilaterală și obiectivă a lor, care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate și anume: declarațiile părții vătămate, a martorilor Storoj A., Diadiuc C., conținutul procesului-verbal de examinare a mesajelor, procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice, raportul de examinare medico-legală nr.2535 din 06.06.2011.

6.1. Recurs ordinar a declarat avocatul Cobzac Gh. în numele părții vătămate Storoj S. care, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită, casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță. A menționat că instanța de apel în decizia sa s-a bazat pe probele apărării inculpatei și anume declarațiile acesteia care a negat vinovăția sa și nu a luat în considerație alte probe cum

sunt declarațiile părții vătămate, a martorilor și probelor aduse de procuror. În decizia contestată instanța a indicat depozițiile martorilor Storoj A., Diadiuc C. unde s-a expus formal asupra acestora, dar de fapt martorii nominalizați nici nu au fost audiați în instanța de apel, pronunțându-se în același mod ca și instanța de fond, adică martorul Storoj A. fiind rudă cu partea vătămată iar Diadiuc C. fiind prietenă cu partea vătămată, necătînd la faptul că ambii martori declară unanim la tangența infracțiunii cu inculpata, dînd declarații sub jurămint, fiind preîntîmpinați de răspunderea penală.

7. Împotriva recursului acuzatorului de stat a fost depusă referință de către avocatul Lupu Mihail în numele inculpatei Serbaniuc M., care a solicitat respingerea cererii de recurs, ca fiind inadmisibilă, cu menținerea deciziei contestate, menționînd că acuzatorul de stat în recursul declarat invocă practic aceleași motive indicate anterior în cererea de apel, care fiind analizate în ședințele judiciare atît a instanței de fond, cît și a celei de apel, au confirmat nevinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Consideră că sentința de achitare a instanței de fond, menținută prin decizia instanței de apel sunt legale și întemeiate, pronunțate ca urmare a cercetării obiective și multilaterale ale tuturor probelor prezentate de către părți, care au demonstrate nevinovăția lui Serbaniuc M. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 188 alin. (2) lit.b), e), f) Cod penal.

8. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform art.414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Fiecare probă, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Aceste cerințe obligatorii ale legii procesuale penale au fost respectate la judecarea apelurilor.

Instanța de apel, examinând apelul procurorului, cât și a avocatului Gh. Cobzac în numele părții vătămate, a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată, a audiat suplimentar inculpata, partea vătămată, a verificat și cercetat actele cauzei, cum sunt: plîngerea părții vătămate Storoj S., înștiințarea la nr. 903, procesul-verbal de examinare a mesajelor, procesul-verbal de examinare a descifrărilor telefonice, raportul colaboratorilor de poliție, înștiințarea la nr. 902 din 05.06.2011, raportul de examinare medico-legală nr. 2535 din 06.06.2011, raportul de expertiză medico-legală nr. 1010/D din 29.06.2011, respectînd prevederile art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, dîndu-le o apreciere justă, potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, și corect a ajuns la concluzia că învinuirea adusă inculpatei Serbaniuc M. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 42, 188 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, nu și-a găsit confirmare, menținînd sentința de achitare, soluție expusă detaliat în textul deciziei instanței de apel (f.d.28-36, vol.III), cât și în textul sentinței (f.d. 198-205, vol.II).

Concluzia dată instanțele ierarhic inferioare și-au motivat-o prin faptul că nici în cadrul urmăririi penale, nici în ședința de judecată acuzarea nu a prezentat probe, care ar fi demonstrat că inculpata a planificat, a organizat săvîrșirea infracțiunii de tîlhărie sau a dirijat realizarea ei, deoarece declarațiile părții vătămate, precum că inculpata în scopul nerestituirii sumei datorate, a organizat atacul tîlhăresc asupra părții vătămate, pentru a se eschiva de la rambursarea datoriei, nu s-au confirmat, fiindcă nu a fost stabilit faptul coordonării inculpatei cu acțiunile participanților, nemijlocit nici locul infracțiunii, mai mult ca atît, nu au fost stabilite persoanele pe care, în opinia acuzării inculpata le-a recrutat în scopul săvîrșirii infracțiunii.

Totodată, atît prima instanță, cât și instanța de apel, au constatat cu certitudine că nu a fost demonstrată nici intenția directă și scopul lui

Serbaniuc M. de a organiza săvârșirea infracțiunii sau a dirijat realizarea acesteia, coordonarea acțiunilor participanților, circumstanțe care nu coincid cu cele indicate în rechizitoriu.

Din textul deciziei rezultă că instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele apelurilor declarate de procuror și avocat în interesele părții vătămate. Autorii recursurilor nu aduc careva argumente noi, care ar combate concluzia instanțelor de judecată, dimpotrivă, temeiurile invocate în recurs repetă aceleași temeiuri expuse anterior în apel și, instanța de apel, respectînd prevederile art. 414 și 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat motivat asupra acestora.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că *tîlhăria* presupune nu oricare violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, dar numai violența care este legată de atac asupra unei persoane, cu scopul sustragerii bunurilor.

Infracțiunea prevăzută la art. 188 Cod penal este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul săvârșirii atacului asupra victimei, dacă acesta este însoțit de aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe.

Prin „**atac**” se înțelege acțiunea agresivă a făptuitorului, surprinzătoare pentru victimă, care este însoțită de violența periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe.

Latura subiectivă a faptei incriminate la art. 188 Cod penal se manifestă, prin vinovăție sub formă de intenție directă. La calificare, este obligatorie stabilirea scopului special – de sustragere – cel prin care se exprimă scopul de cupiditate.

Astfel, pentru existența infracțiunii de tîlhărie este important ca apariția scopului de sustragere la făptuitor să preceadă acțiunea de atac însoțită de aplicarea violenței sau amenințării cu violență.

Prin urmare, instanțele de judecată corect au conchis că, din declarațiile părții vătămate Storoj S. date în cadrul urmăririi penale, și susținute în ședința de judecată, și anume: *“el căzînd jos, al doilea, nu acela care l-a lovit, în discuție cu celălalt i-a zis: - **dă se vedem ce mai are prin buzunare**”*, intenția făptuitorilor de sustragere a apărut după aplicarea violenței asupra părții vătămate, motiv din

care, învinuirea adusă inculpatei privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 188 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal nu a fost dovedită.

Astfel, în speță nu s-a constatat atacul tâlhăresc planificat și organizat de către Serbaniuc Marcela, cu scopul sustragerii bunurilor victimei.

Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare corect au conchis că învinuirea adusă lui M. Serbaniuc în baza art. 42, 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal nu și-a găsit confirmarea. Or, nici în cadrul urmăririi penale, nici în ședința de judecată acuzarea nu a prezentat probe, care ar fi demonstrat că la inițiativa inculpatei a fost comis atacul în privința lui Storoj Sergiu în scopul sustragerii bunurilor.

Colegiul penal lărgit constată ca întemeiate concluziile instanței de fond și de apel referitor la achitarea inculpatei de sub învinuirea de comitere a infracțiunii de tâlhărie, concluzii care, cum s-a menționat mai sus, detaliat sînt motivate și se bazează pe aprecierea obiectivă și sub toate aspectele a probelor administrate.

Dezacordul autorilor recursurilor cu aprecierea acestora de către instanța de apel, nu se încadrează în temeiurile de recurs, prevăzute de art.427 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal concluzionează că instanța de apel corect a conchis asupra necesității menținerii sentinței privind achitarea inculpatei de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunii imputate, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, nefiind prezentate probe certe care ar dovedi vinovăția acesteia.

Astfel, Colegiul conchide că instanțele de judecată corect au reținut în acest sens prevederile art.8 și 389 Cod de procedură penală, sub aspectul că o sentință de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată printr-un ansamblu de probe cercetate de către instanța de judecată. O sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri. Colegiul reține că ambele instanțe de judecată au ținut seama de aceste prevederi legale, precum și de principiul că toate dubiile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului și au adoptat soluții întemeiate.

Conform legislației în vigoare, vinovăția persoanei în săvîrșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul cînd instanța de judecată, călăuzindu-se

de principiul prezumției nevinovăției, cercetînd nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în urma unei proceduri legale, a dat răspuns la toate chestiunile prevăzute în art.385 Cod de procedură penală.

În consecință, se apreciază că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare și, potrivit legii, se impune respingerea recursurilor declarate de procuror și avocatul Cobzac Gh. în numele părții vătămate Storoj S. ca inadmisibile, cu menținerea hotărîrii atacate.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru și de avocatul Cobzac Gheorghe în numele părții vătămate Storoj Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014, în cauza penală în privința lui *Serbaniuc Marcela Ion*, cu menținerea hotărîrii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 iulie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Iurie Bejenaru